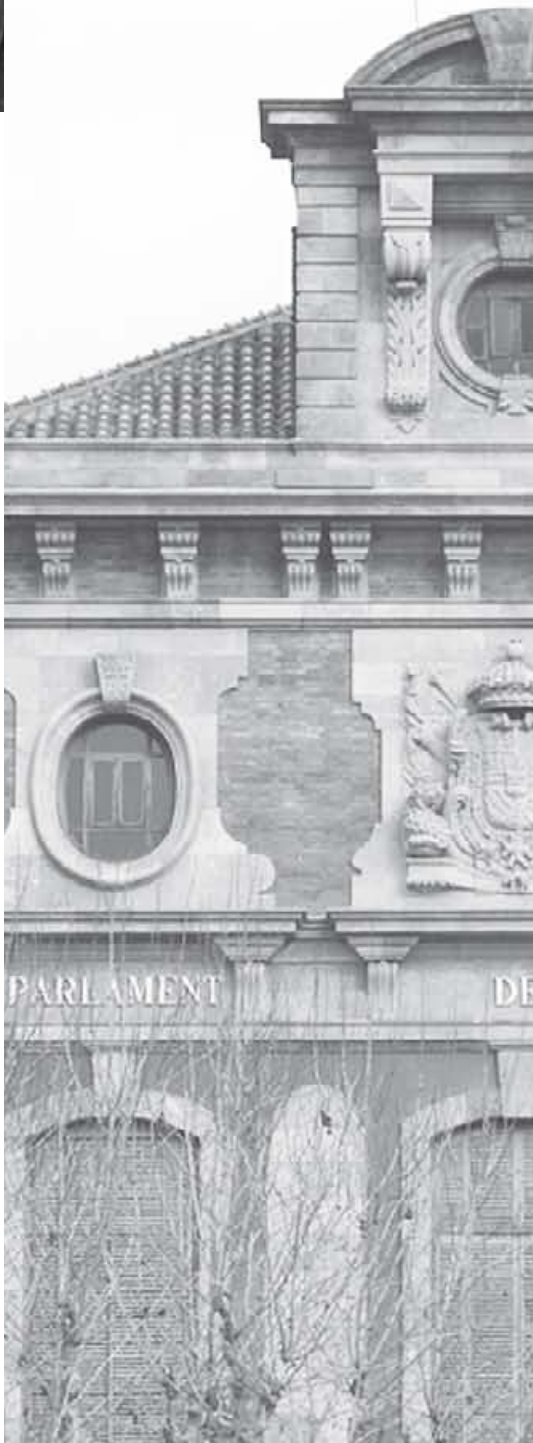

Administració catalana: hi som a temps?

L'aspiració de Catalunya a l'autogovern comportava la revisió del model d'administració de l'Estat centralista, però cal reconèixer que l'autogovern no ha tingut en compte aquesta reclamació. Els governs catalans dels darrers 30 anys —amb CiU o amb PSC, Esquerra i ICV-EUiA— no han estat capaços de situar aquest objectiu entre les seves prioritats. De vegades, per poca confiança en un sector públic al que sovint han vist com a pertorbador d'un presumpte mercat econòmic perfecte o d'una idíl·lica societat civil. En altres casos, per la inseguretat provocada per la manca de coneixement sobre un assumpte complex i, a més, amb un fort risc de desgast electoral. Tot plegat ha retardat la revisió d'un model administratiu que té dificultats per a respondre a les exigències d'una societat cada cop més complicada en els seus conflictes, més accelerada en els seus ritmes i més exigent en les seves ambicions.

Una resposta a la situació posa l'èmfasi en la necessitat d'un «aprimament» del sector públic, com si s'hagués produït un creixement excessiu d'aquest sector. El cert és que l'administració catalana té una dimensió molt inferior a la de la resta de comunitats autònomes i a la dels països més avançats d'Europa. És, doncs, injustificat equiparar la reforma de l'administració amb la reducció de recursos i d'efectius. No és qüestió de dimensió. És qüestió de definició. El que Catalunya necessita és una administració eficient i democràtica. Eficient per a treure el màxim partit dels recursos que gestiona. Democràtica perquè ha de ser més intel·ligible per a la ciutadania, receptiva a les seves demandes i oberta a la seva participació. Valors democràtics i criteris d'eficiència s'han de combinar en tensió permanent i difícil de gestionar. Però hi ha vies per avançar en la direcció esmentada. Faig referència a algunes d'elles.

Simplificació de les estructures territorials. L'administració d'un país d'extensió territorial modesta com Catalunya no pot

multiplicar els seus nivells de govern. El mapa municipal vigent és inadequat per l'abundància exagerada de micromunicipis impotents: fragmentar-lo encara més —com s'ha fet fins ara— és marxar en direcció contrària a la requerida. El mapa comarcal tampoc no respon a la dimensió apta per a una administració eficient. Paradoxalment, sense una simplificació severa d'aquest puzle de l'anomenat «territori», no es podran satisfer les necessitats dels seus habitants. Perquè no seria útil descentralitzar en favor d'unitats inviables.

Expansió de l'e-administració. Les administracions —com totes les organitzacions de serveis— han d'explotar a fons el potencial subministrat per les tecnologies de la informació i la comunicació: en el registre i gestió de les seves dades, en la definició dels seus procediments, en la relació amb els ciutadans. Ja hi ha experiències positives en aquesta línia de treball, però han de fer-se extensives al conjunt de les administracions, salvant les resistències que provoca en alguns actors el temor a la transparència.

Cultura de l'avaluació. No hi ha millora si no s'avalua l'obra realitzada. Les administracions públiques han d'incorporar com a pràctica regular l'avaluació dels seus programes i de les seves in-

tervencions, fent públics els resultats d'aquestes avaluacions. Cal transferir a les administracions els coneixements i els instruments que converteixin l'avaluació en una fase indispensable de la seva activitat. Com una eina per a millorar el seu rendiment i com una exigència de control democràtic.

Gestió de recursos personals. El personal és el capital bàsic de les administracions. I aquest capital no és prou ben gestionat. Sovint, no és gestionat de cap manera. Selecció, formació, fixació i avaluació d'objectius, distribució d'incentius, motivació, participació, diversificació en estatuts i retribucions: són elements d'aquesta gestió que no poden abandonar-se a la inèrcia o a la rutina. Calen intervencions a mitjà i llarg termini i mantenir-les amb continuïtat, més enllà dels cicles electorals. No seran línies consistents amb criteris de democràcia i d'eficiència si responsables polítics i responsables sindicals miren per les conveniències de partit o de gremi més que per les conveniències de la societat. És urgent reforçar la professionalització dels directius públics, fent atractiva la seva funció amb valoració adequada de la seva capacitat, de la seva independència i de la seva retribució. Aquesta professionalització neutralitzaria l'arbitrarietat partidista i la promoció de la mediocritat.

En el moment complicat que viu el país des d'una perspectiva nacional, social i econòmica, no és legítim ni útil esquivar la revisió d'una administració que és resultat d'una acumulació poc ordenada i no d'un projecte nacional modernitzador. No podem resignar-nos dient que «ja s'ha fet tard». O que la sortida és un «aprimament» que la conduiria a l'anèmia crònica. Tampoc no hi ha prou excusa en la innegable limitació que signifiquen algunes normes estatals. Hom disposa ja d'algunes eines. És inexcusable aplicar-les sense perdre més temps del que ja s'ha perdut. ◀